

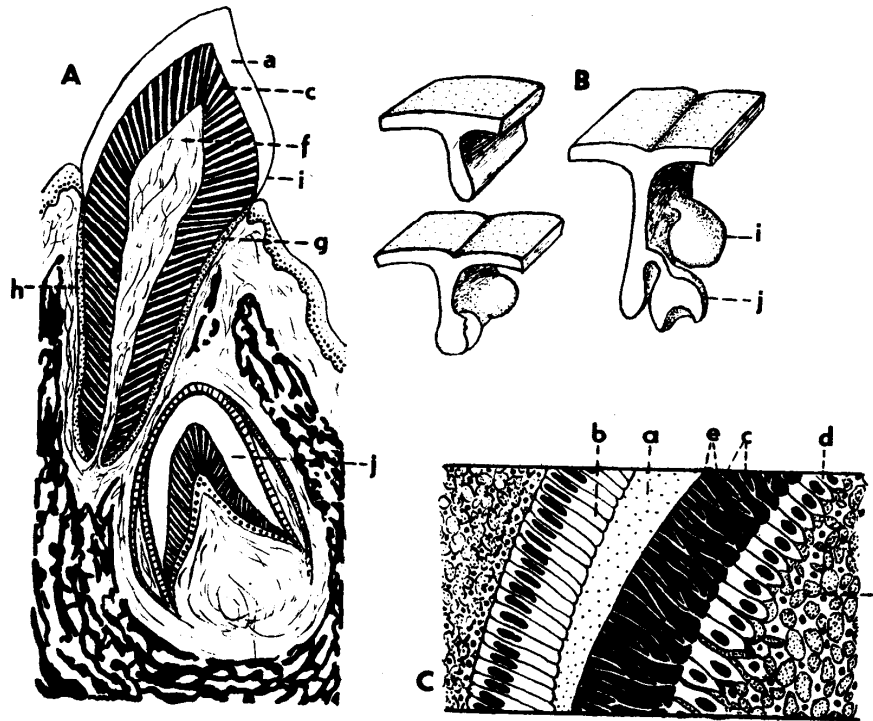
Zubní tkáň

Zuby obratlovců nejsou jednotnou tkání, ale kombinují se v nich tkáň původu mezenchymového a epitelového.

Vznikají v embryonálním mezenchymu, který vytváří zubní papilu, na jejímž povrchu se uspořádávají buňky jako epitel a mění se v odontoblasty. Z odontoblastů vedou směrem k budoucí periferii zubu výběžky (Tomesova vlákna) a podél nich se ukládá zubovina (dentin); výběžky leží v tzv. dentinových kanálcích. V dentinu nejsou buňky. Organickou součástí dentinu je kolagen. Ukládají se v něm soli (fosforečnan vápenatý a hořečnatý, uhličitan vápenatý), kterých nakonec obsahuje více než 70 %, a stává se tvrdší než kost. Dentin kryje dutinu, v níž je zubní dřeň (pulpa) s cévami, nervy, tukovými buňkami zajišťující výživu zubu. Kořen zubu (uložený v zubním alveolu) je kryt cementem, což je hrubě vláknitá kost (bez Haversových systémů).

Korunku zubu pokrývá sklovina epitelového původu. Vzniká z tzv. sklovinného orgánu, který se vytváří z tzv. zubní lišty vchlipující se z dlaždicového epitelu sliznice dutiny ústní, jež překrývá zubní papilu (obr. 77). Je tvořena zejména hranoly hydroxyapatitu a je nejtvrdší tkání v těle. Obsahuje jen asi 2 % organických látek. Ze stejné tkáň jako zuby jsou rovněž šupiny žralokovitých.

Zdroj: Pravda a kol., 1982

Obr. 118. Zubní tkáň

A - podélný řez zubem a čelistí, B - vývoj zubní lišty a základů zubů, C - detail stěny vyvíjejícího se zubu: a = sklovina, b = emailoblasty, c = zubovina, d = odontoblasty, e = Tomesova vlákna, f = zubní dřeň, g = cement, h = ozubice, i = mléčný zub, j = základ stálého zubu.

Zdroj: Knoz, 1979